

Vakıflarda evlada ödenen galle fazlası ve yöneticiye ödenen ücretin gelir vergisi kesintisi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	16700543-120[19-515-19]-44372
Tarih	12.08.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Gaziantep Vergi Dairesi Başkanlığı

(Gelir, Kurumlar ve Diğer Vergiler Müdürlüğü)

Sayı : 16700543-120[19-515-19]-E.44372

12.08.2020

Konu : Vakıflarda evlada ödenen galle fazlası ve yöneticiye ödenen ücretin gelir vergisi kesintisi hk.

İlgi : 11.01.2019 tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, mülhak vakıfların yöneticilerine ödenen ücretler ile mülhak ve mazbut vakıflar tarafından evlatlarına ödenen galle fazlasının gelir vergisi ve damga vergisi yönünden

değerlendirilmesi hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

A - Gelir Vergisi Kanunu Yönünden

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunun;

61 inci maddesinde, *"Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez."

70 inci maddesinde, "...

Vakfın gelirinden hizmet karşılığı olmayarak alınan hisseler ile zirai faaliyete bilfiil iştirak etmeksizin sadece üründen pay alan arazi sahiplerinin gelirleri bu Kanunun uygulanmasında gayrimenkul sermaye iradı addolunur."

hükümleri yer almaktadır.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinde, *"Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar."* denilmiş, aynı fıkranın (1) numaralı bendinde, *"Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret*

sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre", gelir vergisi tevkifatı yapılacağı, (5) numaralı bendinin (a) alt bendinde ise" 70 inci maddede yazılı mal ve hakların kiralanması karşılığı yapılan ödemeler üzerinden,(2009/14952 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince) %20" oranında tevkifat yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 5737 sayılı Vakıflar Kanunun;

3 üncü maddesinde, " *Bu Kanunun uygulanmasında;*

Genel Müdürlük veya Denetim Makamı: Vakıflar Genel Müdürlüğünü,

...

Mazbut vakıf: Bu Kanun uyarınca Genel Müdürlükçe yönetilecek ve temsil edilecek vakıflar ile mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve 2762 sayılı Vakıflar Kanunu gereğince Vakıflar Genel Müdürlüğünce yönetilen vakıfları,

Mülhak vakıf: Mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisinin yürürlük tarihinden önce kurulmuş ve yönetimi vakfedenlerin soyundan gelenlere şart edilmiş vakıfları,

...

Vakıf yöneticisi: Mülhak, cemaat ve esnaf vakıfları ile yeni vakıflarda; vakfiye, 1936 Beyannamesi, vakıf senedi, 4721 sayılı Türk Medenî Kanunu ve bu Kanuna göre vakfı yönetmeye ve temsile yetkili kişi veya yetkili organlarda görev alan kişileri,

...

Galle fazlası: Mazbut ve mülhak vakıflarda, vakfın hayrat ve akarlarının onarımı ile vakfiyelerindeki hayrat hizmetlerin ifasından sonra kalan miktarı,

...

ifade eder."

6 ncı maddesinde, "*Mazbut vakıflar, Genel Müdürlük tarafından yönetilir ve temsil edilir.*

Mülhak vakıflar, Anayasaya aykırılık teşkil etmeyen vakfiye şartlarına göre Meclis tarafından atanacak yöneticiler eliyle yönetilir ve temsil edilir. Vakıf yöneticileri kendilerine yardımcı tayin edebilirler. Mülhak vakıf yöneticilerinde aranacak şartlar ile yardımcılarının nitelikleri yönetmelikle düzenlenir. Vakfiyedeki şartları taşımamaları nedeniyle kendilerine yöneticilik verilemeyenler bu şartları elde edinceye, küçükler ile kısıtlılar fiil ehliyetlerini kazanıncaya ve boş kalan yöneticilik yenisine verilinceye kadar, vakıf işleri Genel Müdürlükçe temsilen yürütülür."

7 nci maddesinde, "*On yıl süreyle yönetici atanamayan veya yönetim organı oluşturulamayan mülhak vakıflar, mahkeme kararıyla Genel Müdürlükçe yönetilir ve temsil edilir. "*

hükümleri yer almaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Genel Müdürlüğünüz tarafından görevlendirilen vakıf yöneticilerine bu faaliyetleri dolayısıyla yapılan ödemelerin ücret olarak değerlendirilerek Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94, 103 ve 104 üncü maddeleri uyarınca vergilendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, mülhak veya mazbut vakıf ayrımı olmaksızın Vakıfname gereği, vakıflar tarafından hizmet karşılığı olmaksızın, mütevellilere veya vakfedenin evladı ve evladının evlatlarına hisseleri oranında

ödenen tutarlar gayrimenkul sermaye iradı olarak değerlendirilecek olup, bunların vakıf tarafından nakden veya hesaben ödenmesi sırasında Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin 5/(a) bendine göre gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

B - Damga Vergisi Kanunu Yönünden

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde; bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olacağı; 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında, damga vergisinin mükellefinin bu kağıtları imzalayanlar olduğu; 10 uncu maddesinde de damga vergisinin nispi veya maktu olarak alınacağı, nispi vergide, kağıtların nevi ve mahiyetlerine göre, bu kağıtlarda yazılı belli paranın, maktu vergide kağıtların mahiyetlerinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "IV-Makbuzlar ve diğer kağıtlar" başlıklı 1/b fıkrasında, maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, aidat, ihtisas zammı, ikramiye, yemek ve mesken bedeli, harcırah, tazminat ve benzeri her ne adla olursa olsun hizmet karşılığı alınan paralar (avans olarak ödenenler dahil) için verilen makbuzlar ile bu paraların nakden ödenmeyerek kişiler adına açılmış veya açılacak cari hesaplara nakledildiği veya emir ve havaalelerine tediye olunduğu takdirde nakli veya tediye temin eden kağıtların nispi damga vergisine tabi olacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, vakıf yöneticilerine ödenen ücret ödemelerine ilişkin olarak düzenlenen kağıtların, ihtiva ettiği tutar üzerinden Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV-1/b bölümüne göre nispi damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

Öte yandan, vakıfname gereği, vakıflar tarafından hizmet karşılığı olmaksızın, vakfedenin evladı ve evladının evlatlarına hisseleri oranında ödenen tutarlar yukarıda açıklanan hükümler kapsamında yer almadığından, söz konusu ödemeler nedeniyle damga vergisi kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026